

Література

1. Валгина Н. С. Современный русский язык. Синтаксис. Москва: Флинта, 2009. 457 с.
2. Прияткина А. Ф. Русский язык: Синтаксис осложненного предложения. Москва: Дом книги, 1990. 279 с.
3. Сафонова С. С. Современный русский язык: синтаксис. Конспект лекций. Каз. федер. ун-т. Казань, 2014. 70 с.
4. Синтаксис современного русского языка: учебник для филологических специальностей университетов СНГ / Г. Н. Акимова, С. В. Вяткина, В. П. Казаков, Д. В. Руднев; под ред. С. В. Вяткиной. Санкт-Петербург: Факультет филологии и искусств СПбГУ, 2008. 347 с.
5. Современный русский язык: учебник / под ред. В. А. Белошапковой. 3-е изд., испр. и доп. Москва: Просвещение, 1997. 469 с.

Гончаренко М. В.,

студент,

Університет державної фіскальної служби України,
науковий керівник – д-р філол. наук, доцент **Т. М. Сукаленко**

ОСОБЛИВОСТІ СЛУЖБОВОГО ЛИСТУВАННЯ В ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Сучасний світ стрімко рухається по шляху інтеграції, як наслідок, виникає необхідність спілкування з приводу тих чи тих питань. Службове листування в галузі міжнародного права слугує інструментом, за допомогою якого держави можуть вирішувати політичні, економічні, культурні, наукові питання, а також мирно врегульовувати спори. Міжнародне листування – уніфікований засіб ділового спілкування, поширений в усіх країнах світу. Тому необхідно знати особливості службового листування. Важливо зазначити, що спілкування між державами в письмовій формі здійснюється державними органами, уповноваженими на представництво цих держав за кордоном. Дипломатичне листування може вестися від імені глав держав, урядів, органів дипломатичної служби.

Офіційно-діловий стиль виділяє різні підстили. Дипломатичний підстиль використовують у сфері міждержавних офіційно-ділових стосунків, він реалізується в конвенціях, комюніке, нотах, міжнародних протоколах, заявах, договорах тощо [5, 17]. Текст службового листа має бути бездоганним, адже він є запорукою успішного вирішення питання.

Однією з найважливіших ознак офіційно-ділового стилю є нейтральна тональність. Дипломатичному підстилю також притаманна ця ознака. Дипломатичне листування обов'язково має використовувати вирази-компліменти, які, в свою чергу, виявляють особливу пошану. Важливо вживати

такі вирази як: *шановний, вельмишановний, високоповажний, Ваша величність, вельмиповажний* тощо. Відсутність компліменту можлива лише у випадках: висловлювання співчуття, вираження протесту, а також під час оголошення трауру в державі. Важливо зазначити, що в особистій ноті, що містить протест або співчуття, неприпустимо вживання виразу «маю честь» [4, 122].

О. В. Коновченко виділяє загальноприйняті правила оформлення дипломатичних міжнародних листів, серед яких:

1. Дотримання протокольних правил: звертання, висловлення поваги, заключний комплімент.
2. Врахування принципу почергового старшинства – принцип, згідно з яким кожній стороні надано право зайняти в порядку ротації почесне (перше) місце.
3. Протокольні мовні формули, які вжито в документі-відповіді, мають відповідати протокольним мовним формулам, які було вжито в отриманому документі.
4. Кожний дипломатичний документ вимагає відповіді.
5. Дипломатичні документи вручає особисто адресату посол або посланець [3, 73].

Певні специфічні риси офіційно-ділового стилю сформував М. Г. Зубков, які пов'язані із міжнародним дипломатичним листуванням. Він виділив такі особливості:

1. Точність, лаконічність, стислість, послідовність.
2. Нейтральний тон листування.
3. Вживання слів лише у прямому значенні.
4. Текст має складатися з параграфів, пунктів, підпунктів.
5. Наявність усталених одноманітних мовних зворотів [1, 27].

Цікавою є думка Г. Д. Канкаш, яка акцентує увагу на недопустимості вживання форм наказового способу, а також підкреслює, що в листуванні між державами активно використовується дипломатична та міжнародно-правова термінологія. Важливо зазначити, що автор вказує на неособистісний (безсуб'єктний) характер викладу тексту листа: документ укладається від імені держави, уряду, установи [2, 102].

Отже, основними особливостями службового листування в галузі міжнародного права є: лаконічність, точність, чіткість, відповідна тональність, висловлення поваги, особлива структура тексту, протокольні формули ввічливості, відсутність скорочень, нейтральний тон листування, вживання слів лише у прямому значенні. Порухення загальноприйнятих правил ведення службового листування в галузі міжнародного права може призвести до загострення стосунків між державами. Саме тому дипломатичне листування вимагає від виконавця фахового досвіду, уважності, бездоганного знання особливостей міжнародного листування.

Література

1. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова. 5-те вид. випр. Харків: Торсінг, 2004. 448 с.

2. Канкаш Г. Д. Дипломатичний підстиль як різновид офіційно-ділового стилю сучасної української мови. *Лінгвістичні дослідження*. 2017. Вип. 46. С. 100–106.

3. Коновченко О. В. Міжнародне листування: навч. посіб. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2012. 98 с.

4. Куньч З. Особливості дипломатичного мовлення як різновиду офіційно-ділового стилю. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/24521/1/21-121-127.pdf> (дата звернення: 30.09.2020).

5. Пивоваров В. М., Савченко Л. Г., Калашник Ю. І. Ділова українська мова: навч. посіб. Харків: Право, 2008. 120 с.

Гусак А. А.,
магістрант,
Бердянський державний педагогічний університет,
Павленко І. В.,
магістрант,
Бердянський державний педагогічний університет,
науковий керівник – канд. філол. наук, доцент **С. М. Глазова**

ТЕОРЕТИЧНІ НАПРАЦЮВАННЯ У ГАЛУЗІ ОДНОСКЛАДНИХ РЕЧЕНЬ

Односкладні речення – цілком самостійні синтаксичні одиниці, що становлять своєрідну щодо структури і змісту синтаксичну категорію з властивими їй різновидами, виявами та функціями. Речення з одним головним членом мають широкі виражальні можливості і специфіку уживання в усіх стилях мовлення, відповідно здавна привертала увагу вчених. Виділяють власне буттеві, або екзистенційні, вказівні та оцінно-буттеві називні односкладні конструкції. Номінативні речення функціують найчастіше в художніх описах.

Широке використання номінативних конструкцій пояснюється, з одного боку, лаконізмом, глибиною закладеної в них інформації, а з другого – образністю та експресивністю. Односкладні номінативні речення відіграють важливу роль у створенні експресивності, динамізму, надзвичайного лаконізму української художньої літератури. За допомогою цих одиниць мови автори відтворюють колорит усно-розмовного мовлення, активізують сприймання читачів, окреслюють деталі сюжетної ситуації та риси художніх характерів.

Одним із найменш досліджених в українському мовознавстві у цьому колі проблем є питання вираження експресивності засобами номінативних односкладних речень, що й свідчить про **актуальність** обраної теми.